

REPUBLICA MOLDOVA
Judecătoria Ungheni (sediul central)

MD-3600, mun. Ungheni, str. Națională, 10/1

<http://jun.justice.md/>
jun@justice.md

Nr. dosarului 4-520/17; 51-4-5202-20112017 bir.54

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII JUDECĂTORIA UNGHENI		
ieșire Nr.	3478	
"13"	04	20 18

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău
Str. Alexandru Lăpușeanu, nr. 28

În conformitate cu art. 135 alin. (1), lit. a), g) din Constituție, Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, Vă expediem sesizarea despre verificarea a sintagmei „*gradul maxim admisibil stabilit de lege*” din art. 233 alin. (1) Cod contravențional și a sintagmei „*gradul maxim admisibil stabilit de guvern*” din art. 233 alin. (2) Cod contravențional, sub aspectul corespunderii cu art. 1 alin. (3), 22, 23 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova.

Anexă:

- Copia cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate
- Copia Sesizării privind excepție de neconstituționalitate (8 file)
- Încheierea Judecătoria Ungheni din data de 10.04.2018
- Copia procesului verbal cu privire la contravenție din data de 16.11.2017
- Copia mandatului avocatului contravenientului

Judecătorul
Judecătoria Ungheni

Mariana Stratan

Executor: Natalia Sanduleac
tel. 0236 2-41-02

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
INTRARE NR.	439	
18	04	20 18

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2018

mun. Ungheni

Judecătoria Ungheni, în componența:

Președintele ședinței	Mariana Stratan
Grefier	Diana Toma
Cu participarea:	
<i>Agentului constator</i>	Gureu Alexandru
<i>Contravenientului</i>	Arghire Nicolai
<i>Avocatul contravenientului</i>	Tcaci Gheorghe

Examinând în ședință de judecată publică cererea avocatului Tcaci Gheorghe, în interesele cet. Arghire Nicolai, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, pe cauza contravențională în privința lui *Arghire Nicolai Mihai* privind învinuirea în comiterea contravenției prevăzute de art. 233 alin. (1) Cod Contravențional al RM,-

A c o n s t a t a t :

1. La Judecătoria Ungheni se află spre examinare dosarul contravențional privind învinuirea lui *Arghire Nicolai Mihai* privind învinuirea în comiterea contravenției prevăzute de art. 233 alin. (1) Cod Contravențional al RM.

2. În ședința de judecată din data de 04.04.2017 avocatul contravenientului Tcaci Gheorghe a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, care în esență este motivată prin următoarele. Articolul 233 din Codul contravențional al Republicii Moldova stabilește răspunderea contravențională pentru conducerea vehiculului în stare de ebrietate produsă de alcool, precum și pentru alte fapte legate de consumul de alcool sau alte substanțe, avînd următoarea redacție:

Articolul 233. *Conducerea vehiculului în stare de ebrietate produsă de alcool predarea conducerii lui către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe*

(1) *Conducerea vehiculului de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool ce depășește gradul maxim admisibil stabilit de lege, dacă fapta nu constituie infracțiune,*

se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani.

(2) *Predarea cu bună știință a conducerii vehiculului către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool ce depășește gradul maxim admisibil stabilit de Guvern sau în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare, dacă fapta nu constituie infracțiune,*

se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1 la 3 ani.

(2¹) *Consumul de alcool de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare de către conducătorul de vehicul implicat în accident rutier, pînă la testarea alcoolscoptică sau pînă la recoltarea probelor biologice în cadrul examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei, cu excepția consumului de medicamente cu*

efecte similare substanțelor psihotrope, după producerea accidentului de circulație și pînă la sosirea poliției la fața locului, dacă acestea au fost administrate de personal medical autorizat și au fost impuse de starea de sănătate,

se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani.

(3) Acțiunile specificate la alineatele (1) - (2¹), în cazul în care admiterea la trafic a conducătorului de vehicul nu prevede obligația de a deține permis de conducere

se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de la 20 la 40 de ore sau cu arest contravențional pe un termen de 15 zile.

(4) Acțiunile prevăzute la alineatele (1)-(2¹), săvîrșite de către o persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce vehicule, dacă fapta nu constituie infracțiune,

se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de la 40 la 60 de ore, sau cu arest contravențional pe un termen de 15 zile.

După cum se vede, la alineatul (1) din articolul citat, legiuitorul stabilește răspunderea contravențională pentru conducerea vehiculului de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool ce depășește **gradul maxim admisibil stabilit de lege**, dacă fapta nu constituie infracțiune. Dar la alineatul (2) se face deja referire la **gradul maxim admisibil stabilit de guvern**.

Așa dar, făcînd parte din categoria normelor de blanchetă, dispozițiile normelor respective urmează a fi completate cu prevederi din alte legi pertinente, pentru a dezvoltă noțiunea de **grad maxim admisibil de ebrietate** produsă de alcool.

În legislația națională gradele de ebrietate alcoolică se definesc în *Regulamentul privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei*, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 296 din 16 aprilie 2009.

Studiind acest regulament, determină că, la pct. 4, se atestă următoarele **stări de ebrietate alcoolică**:

a) **cu grad minim** - în caz de stabilire a concentrației de alcool de la **0,3 g/l** pînă la **0,5 g/l** în sînge sau de la **0,15 mg/l** pînă la **0,3 mg/l** în aerul expirat;

b) **cu grad avansat** - în caz de depășire a concentrației de alcool de 0,5 g/l în sînge sau de 0,3 mg/l în aerul expirat.

Cît privește noțiunea de **grad maxim admisibil de ebrietate**, aceasta nu se conține în textul regulamentului menționat.

Evident că, în textul dispozițiilor alineatelor (1) și (2) ale art. 233 Cod contravențional, legiuitorul a substituit arbitrar cu acest termen noțiunea de **concentrație maximă admisibilă de alcool**, definită la pct. 3 din acelaș regulament. Dar, în condițiile în care, conform pct. 4 din regulament, **concentrația de alcool în limita admisibilă nu se atestă ca stare de ebrietate**, aceste noțiuni nu pot fi echivalate fără echivoc.

Așa dar, interpretarea perfectă a dispozițiilor normelor de blanchetă, care se conțin la alineatele (1) și (2) ale art. 233 Cod contravențional, este imposibilă din cauza că, în regulamentul aprobat de guvern, precum și în alte legi pertinente, nu se conține definiția **gradului maxim admisibil de ebrietate**.

Ca urmare, consideră că normele cu pricina nu îndeplinesc condițiile unei legi din motivul neclarității sale.

La 16.11.2017, agentul constator al Inspectoratului Național de Patrulare Gureu Alexandru a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție, potrivit căruia cet. Arghire Nicolai Mihai, născut la 01.08.58, domiciliat în s. Frăsinești r. Ungheni, la 15.11.2017 ora 08:15, în satul Valea Mare, conducea automobilul de marca „Volvo” n/î OR AW 367 în stare de ebrietate alcoolică ce depășește gr. adul maxim stabilit de lege, având o concentrație de vapori în aerul expirat de 0,30 mg/l, ignorând pct. 14 lit. a) din Regulamentul Circulației Rutiere, prin ce a comis o contravenție prevăzută de art. 233 alin. (1) Cod contravențional al R. Moldova.

La moment cauza contravențională se examinează de Judecătoria Ungheni, judecător Stratan Mariana, dosar contravențional nr. 51-4-5202- 20112017.

Expunerea pretinselor încălcări ale Constituției, precum și a argumentelor în sprijinul acestor afirmații:

a) La alineatul (3) al articolului 1 din Constituție, intitulat „Statul Republica Moldova”, se consfințește:

„(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.”

Articolul 22 din Constituție, denumit „Neretroactivitatea legii”, prevede:

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decît cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Alineatul (2) al articolului 23 din Constituție, intitulat „Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle”, stipulează:

„(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. în acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

În Hotărîrea nr. 22 din 27 iunie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin. (1) din Codul penal, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat:

„50. Curtea menționează că principiul constituțional al preeminenței dreptului și al legalității constituie valori fundamentale ale statului de drept.

51. În Hotărîrea nr. 21 din 22 iulie 2016, Curtea a statuat că:

„52. [...] preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept inclusiv prin normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii distinctive în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență.”

52. De asemenea, în Hotărîrea nr. 25 din 13 octombrie 2015, Curtea a statuat că:

„33. [...] preeminența dreptului generează, în materie penală, principiul legalității delictelor și pedepselor și principiul inadmisibilității aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special prin analogie.”

53. Curtea reține că garanțiile constituționale prevăzute de art. 22 din Constituție, de rînd cu prevederile art. 7 din Convenția Europeană, consacră principiul legalității incriminării și pedepsei penale.

54. Astfel, pe lîngă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care anterior nu constituiau infracțiuni (nulla poena sine lege), principiul legalității incriminării prevede și cerința conform căreia legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului prin analogie (nullum crimen sine lege).

55. În cauza Dragotiniu și Militaru-Pidhorni v. România (hotărîre din 24 mai 2007) Curtea Europeană a statuat:

„Ca o consecință a principiului legalității condamnărilor, dispozițiile de drept penal sunt supuse principiului de strictă interpretare.”

56.În jurisprudența sa, Curtea a reținut că garanțiile instituite în Constituție impun ca doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât fapta, **ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală.** O astfel de modalitate de aplicare poate genera interpretări abuzive. Cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului (HCC nr. 21 din 22 iulie 2016).

57.Curtea Europeană în jurisprudența sa a statuat că: „noțiunea de „lege”, prevăzută de art. 7 din Convenția Europeană, implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea și previzibilitatea” (cauza Del Rio Prada v. Spania, cererea nr. 42750/09, hotărâre din 21 octombrie 2013, § 91).

58.Curtea Europeană a menționat că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor (cauza Cantoni v. Franța, nr. 17862/91, hotărâre din 15 octombrie 1996, § 29,32, și cauza Kafkaris v. Cipru, hotărâre din 12 februarie 2008, § 140-141). De asemenea, Curtea reamintește că în jurisprudența sa a reținut că persoana trebuie să poată determina fără echivoc comportamentul care poate avea un caracter penal (HCC nr. 21 din 22 iulie 2016, § 71).

59.Astfel, cerințele de calitate a legii necesită a fi îndeplinite în ceea ce privește atât definiția unei infracțiuni, cât și pedeapsa prevăzută pentru acea infracțiune. Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.

60.Astfel, cerințele de calitate a legii necesită a fi îndeplinite în ceea ce privește atât definiția unei infracțiuni, cât și pedeapsa prevăzută pentru acea infracțiune. Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.

61.În același timp, Curtea notează că Parlamentul este liber să decidă cu privire la politica penală a statului, în virtutea prevederilor art. 72 alin. (3) lit. n) din Constituție, în calitate de unică autoritate legiuitoare a țării.

62.Astfel, în Hotărârea nr. 6 din 16 aprilie 2015, Curtea a statuat că: „Legiuitorul are dreptul de apreciere a situațiilor ce necesită a fi reglementate prin norme legale. Acest drept semnifică posibilitatea de a decide asupra oportunității la adoptarea actului legislativ în conformitate cu politica penală promovată în interesul general. Totodată, orice reglementare urmează a fi în limitele principiilor statuate în sistemul de drept în vigoare și să se subscrie principiului preeminenței dreptului.”

63.În acest sens, Curtea reține că, deși legiferarea măsurilor ce țin de politica penală a statului ține de competența exclusivă a Parlamentului, totuși această competență nu exclude exercitarea controlului de constituționalitate asupra măsurilor adoptate.

64.Astfel, Curtea notează că incriminarea/dezincriminarea unor fapte ori reconfigurarea elementelor constitutive ale unei infracțiuni, precum și utilizarea unor noțiuni mai largi în cadrul normelor penale țin de marja de apreciere a legiuitorului, marjă care nu este absolută, ea fiind limitată de prevederile constituționale.”

Raportînd prevederile articolului 233 din Codul contravențional al Republicii Moldova la prevederile constituționale citate mai sus, așa cum acestea au fost interpretate prin jurisprudența Curții Constituționale, constată neclarități în definiția contravențiilor respective. Or, lipsa noțiunii de „*grad maxim admisibil*” în legislația, la care face trimitere legiuitorul, afectează grav calitatea normei cu pricina, lipsind-o astfel de accesibilitate și previzibilitate suficientă pentru ca persoana să poată determina fără echivoc comportamentul care poate angaja răspunderea sa contravențională.

Neclaritatea acestor prevederi se mai amplifică și prin faptul că în dispoziția alin. (1) al articolului menționat se face referire la *gradul maxim admisibil stabilit de lege*, iar în dispoziția alin.(2) - la *gradul maxim admisibil stabilit de guvern*.

În consecință, consideră că alineatele (1) și (2) ale articolului 233 din Codul contravențional al Republicii Moldova contravin prevederilor constituționale citate mai sus și dreptului internațional în materia pertinentă.

Solicită:

1.Exercitarea controlului constituționalității articolului 233 din Codul contravențional al Republicii Moldova prin prisma articolelor 1 alin (3), 22 și 23 alin (3) din Constituția Republicii Moldova;

2.A recunoaște neconstituționale:

- sintagma „*gradul maxim admisibil stabilit de lege*” din alineatul (1) al articolului 233 Cod contravențional;

- sintagma „*gradul maxim admisibil stabilit de guvern*” din alineatul (2) al articolului 233 Cod contravențional.

Aparent, Curtea Constituțională nu a examinat anterior constituționalitatea articolului 233 Cod contravențional.

3.**Contravenientul Arghire Nicolai**, fiind prezent în ședința de judecată a fost de acord cu opinia avocatului.

4.**Agentul constatator Gureu Alexandru**, fiind prezent în ședința de judecată a lăsat la discreția instanței demersul înaintat indicând totodată că consideră că este o modalitate de tergiversare a examinării cauzei.

5.Analizând cererea formulată de către avocatul contravenientului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța consideră necesar de a o admite, din următoarele considerente.

6.În conformitate cu art.7 alin. (3) Cod de procedură penală, *dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.*

7.În acest context, Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, a relevat că „82. *judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate. Totodată, Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții*

Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82”.

8. Din conținutul solicitării de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că aceasta vizează următoarele:

sintagma „*gradul maxim admisibil stabilit de lege*” din art. 233 alin. (1) Cod contravențional și sintagma „*gradul maxim admisibil stabilit de guvern*” din art. 233 alin. (2) Cod contravențional.

9. Totodată, instanța constată că avocatul contravenientului consideră că normele respective contravin art. 1 alin. (3), 22, 23 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova.

10. În acest context, instanța remarcă că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

11. Astfel, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, instanța menționează că normele vizate de către avocat în interesele contravenientului constituie obiect al controlului de constituționalitate.

12. De asemenea, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către avocat în interesele contravenientului Arghire Nicolai, mandatul se anexează.

13. Din cele expuse, ținând cont că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecății, având în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, instanța admite solicitarea avocatului Teaci Gheorghe în interesele contravenientului Arghire Nicolai și ridică excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*gradul maxim admisibil stabilit de lege*” din art. 233 alin. (1) Cod contravențional și a sintagmei „*gradul maxim admisibil stabilit de guvern*” din art. 233 alin. (2) Cod contravențional.

14. În conformitate cu art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 458 alin. (2) Cod contravențional, instanța de judecată,

D i s p u n e :

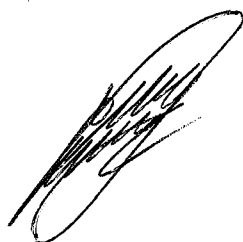
Se ridică excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*gradul maxim admisibil stabilit de lege*” din art. 233 alin. (1) Cod contravențional și a sintagmei „*gradul maxim admisibil stabilit de guvern*” din art. 233 alin. (2) Cod contravențional.

Se suspendă examinarea procesului contravențional în privința lui *Arghire Nicolai Mihai* privind învinuirea în comiterea contravenției prevăzute de art. 233 alin. (1) Cod Contravențional al RM

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere, cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, copia procesului verbal cu privire la contravenție din data de 16.11.2017 și copia mandatului avocatului pentru a fi examinată conform competenței.

Încheierea nu poate fi atacată cu recurs.

Președintele ședinței
Judecător

Mariana Stratan

Curtea constituțională a Republicii Moldova

Str. Alexandru Lapușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004
Republica Moldova

S E S I Z A R E

privind excepția de neconstituționalitate

(prezentată în conformitate cu articolul 35 alin. (1) lit. a) și lit. g) sin Constituție)

I - Autorul sesizării

Tcaci Gheorghe, avocat, cabinetul avocatului "Gheorghe Tcaci" cu sediul în m. Ungheni, str. Naționala 30, telefoane: 068011003; 068011004; e-mail avocat.tcaci@gmail.com

II - Obiectul sesizării

Articolul 233 din Codul contravențional al Republicii Moldova stabilește răspunderea contravențională pentru conducerea vehiculului în stare de ebrietate produsă de alcool, precum și pentru alte fapte legate de consumul de alcool sau alte substanțe, avînd următoarea redacție:

Articolul 233. Conducerea vehiculului în stare de ebrietate produsă de alcool, predarea conducerii lui către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe

*(1) Conducerea vehiculului de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool ce depășește **gradul maxim admisibil stabilit de lege**, dacă fapta nu constituie infracțiune,*

se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani.

*(2) Predarea cu bună știință a conducerii vehiculului către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool ce depășește **gradul maxim admisibil stabilit de Guvern** sau în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare, dacă fapta nu constituie infracțiune,*

se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1 la 3 ani.

(2¹) Consumul de alcool, de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare de către conducătorul de vehicul implicat în accident rutier, pînă la testarea alcoolsopică sau pînă la recoltarea probelor biologice în cadrul examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei, cu excepția consumului de medicamente cu efecte similare substanțelor psihotrope, după producerea accidentului de circulație și pînă la sosirea poliției la fața locului, dacă acestea au fost administrate de personal medical autorizat și au fost impuse de starea de sănătate,

se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani.

(3) Acțiunile specificate la alineatele (1) – (2¹), în cazul în care admiterea la trafic a conducătorului de vehicul nu prevede obligația de a deține permis de conducere, se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de la 20 la 40 de ore sau cu arest contravențional pe un termen de 15 zile.

(4) Acțiunile prevăzute la alineatele (1)–(2¹), săvârșite de către o persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce vehicule, dacă fapta nu constituie infracțiune,

se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de la 40 la 60 de ore, sau cu arest contravențional pe un termen de 15 zile.

1. După cum vedem, la alineatul (1) din articolul citat, legiuitorul stabilește răspunderea contravențională pentru conducerea vehiculului de către o persoană care se află *în stare de ebrietate produsă de alcool ce depășește gradul maxim admisibil stabilit de lege*, dacă fapta nu constituie infracțiune. Dar la alineatul (2) se face deja referire la *gradul maxim admisibil stabilit de guvern*.

Așa dar, făcând parte din categoria normelor de blanchetă, dispozițiile normelor respective urmează a fi completate cu prevederi din alte legi pertinente, pentru a dezvălui noțiunea de *grad maxim admisibil de ebrietate produsă de alcool*.

În legislația națională gradele de ebrietate alcoolică se definesc în *Regulamentul privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16 aprilie 2009.

Studiind acest regulament, determinăm ca, la pct. 4, se atestă următoarele **stări de ebrietate alcoolică**:

a) **cu grad minim** – în caz de stabilire a concentrației de alcool de la 0,3 g/l pînă la 0,5 g/l în sînge sau de la 0,15 mg/l pînă la 0,3 mg/l în aerul expirat;

b) **cu grad avansat** – în caz de depășire a concentrației de alcool de 0,5 g/l în sînge sau de 0,3 mg/l în aerul expirat.

Cit privește noțiunea de *grad maxim admisibil de ebrietate*, aceasta nu se conține în textul regulamentului menționat.

Evident că, în textul dispozițiilor alineatelor (1) și (2) ale art. 233 Cod contravențional, legiuitorul a substituit arbitrar cu acest termen noțiunea de *concentrație maximă admisibilă de alcool*, definită la pct. 3 din acelaș regulament. Dar, în condițiile în care, conform pct. 4 din regulament, *concentrația de alcool în limita admisibilă nu se atestă ca stare de ebrietate*, aceste noțiuni nu pot fi echivalate fără echivoc.

Așa dar, interpretarea perfectă a dispozițiilor normelor de blanchetă, care se conțin la alineatele (1) și (2) ale art. 233 Cod contravențional, este imposibilă din cauza că, în regulamentul aprobat de guvern, precum și în alte legi pertinente, nu se conține definiția *gradului maxim admisibil de ebrietate*.

Ca urmare, consider că normele cu pricina nu îndeplinesc condițiile unei legi din motivul neclarității sale.

III – Circumstanțele cazului examinat de către instanța de judecată

La 16.11.2017, agentul constatator al Inspectoratului Național de Patrulare Gureu Alexandru a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție, potrivit căruia *cet. Arghire Nicolai Mihai, născut la 01.08.58, domiciliat în s. Frăsinești r. Ungheni, la 15.11.2017 ora 08:15, în satul Valea Mare, conducea automobilul de marca "Volvo" n/î OR AW 367 în stare de ebrietate alcoolică ce depășește gradul maxim stabilit de lege, avînd o concentrație de vapori în aerul expirat de 0,30 mg/l, ignorînd pct. 14 lit. a) din Regulamentul Circulației Rutiere, prin ce a comis o contravenție prevăzută de art. 233 alin. (1) Cod contravențional al R. Moldova.*

La moment cauza contravențională se examinează de Judecătoria Ungheni, judecător Stratan Mariana, *dosar contravențional nr. 51-4-5202-20112017.*

IV – Expunerea pretinselor încălcări ale Constituției, precum și a argumentelor în sprijinul acestor afirmații

a) La alineatul (3) al articolului 1 din Constituție, intitulat “Statul Republica Moldova”, se consfințește:

“(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.”

Articolul 22 din Constituție, denumit “Neretroactivitatea legii”, prevede:

“Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decît cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Alineatul (2) al articolului 23 din Constituție, intitulat “Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle”, stipulează:

“(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

În Hotărîrea nr. 22 din 27 iunie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin. (1) din Codul penal, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat:

“50. Curtea menționează că principiul constituțional al preeminenței dreptului și al legalității constituie valori fundamentale ale statului de drept.

51. În Hotărîrea nr. 21 din 22 iulie 2016, Curtea a statuat că:

„52. [...] preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept inclusiv prin normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență.”

52. De asemenea, în Hotărîrea nr. 25 din 13 octombrie 2015, Curtea a statuat că:

„33. [...] preeminența dreptului generează, în materie penală, principiul legalității delictelor și pedepselor și principiul inadmisibilității aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special prin analogie.”

53. Curtea reține că garanțiile constituționale prevăzute de art. 22 din Constituție, de rînd cu prevederile art. 7 din Convenția Europeană, consacră principiul legalității incriminării și pedepsei penale.

54. Astfel, pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care anterior nu constituiau infracțiuni (nulla poena sine lege), principiul legalității incriminării prevede și cerința conform căreia legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului prin analogie (nullum crimen sine lege).

55. În cauza Dragotoniou și Militaru-Pidhorni v. România (hotărâre din 24 mai 2007) Curtea Europeană a statuat:

„Ca o consecință a principiului legalității condamnărilor, dispozițiile de drept penal sunt supuse principiului de strictă interpretare.”

56. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că garanțiile instituite în Constituție impun ca doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât **fapta, ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală.** O astfel de modalitate de aplicare poate genera interpretări abuzive. Cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului (HCC nr. 21 din 22 iulie 2016).

57. Curtea Europeană în jurisprudența sa a statuat că: „noțiunea de „lege”, prevăzută de art. 7 din Convenția Europeană, implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea și previzibilitatea” (cauza Del Río Prada v. Spania, cererea nr. 42750/09, hotărâre din 21 octombrie 2013, § 91).

58. Curtea Europeană a menționat că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor (cauza Cantoni v. Franța, nr. 17862/91, hotărâre din 15 octombrie 1996, § 29,32, și cauza Kafkaris v. Cipru, hotărâre din 12 februarie 2008, § 140-141).

59. De asemenea, Curtea reamintește că în jurisprudența sa a reținut că persoana trebuie să poată determina fără echivoc comportamentul care poate avea un caracter penal (HCC nr. 21 din 22 iulie 2016, § 71).

60. Astfel, cerințele de calitate a legii necesită a fi îndeplinite în ceea ce privește atât definiția unei infracțiuni, cât și pedeapsa prevăzută pentru acea infracțiune. Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.

61. În același timp, Curtea notează că Parlamentul este liber să decidă cu privire la politica penală a statului, în virtutea prevederilor art. 72 alin. (3) lit. n) din Constituție, în calitate de unică autoritate legiuitoare a țării.

62. Astfel, în Hotărârea nr. 6 din 16 aprilie 2015, Curtea a statuat că: „Legiuitorul are dreptul de apreciere a situațiilor ce necesită a fi reglementate prin norme legale. Acest drept semnifică posibilitatea de a decide asupra oportunității la adoptarea actului legislativ în conformitate cu politica penală promovată în interesul general. Totodată, orice reglementare urmează a fi în limitele principiilor statuate în sistemul de drept în vigoare și să se subscrie principiului preeminenței dreptului.”

63. În acest sens, Curtea reține că, deși legiferarea măsurilor ce țin de politica penală a statului ține de competența exclusivă a Parlamentului, totuși această competență nu exclude exercitarea controlului de constituționalitate asupra măsurilor adoptate.

64. Astfel, Curtea notează că incriminarea/dezincriminarea unor fapte ori reconfigurarea elementelor constitutive ale unei infracțiuni, precum și utilizarea unor noțiuni mai largi în cadrul normelor penale țin de marja de apreciere a legiuitorului, marjă care nu este absolută, ea fiind limitată de prevederile constituționale.”

Raportînd prevederile articolului 233 din Codul contravențional al Republicii Moldova la prevederile constituționale citate mai sus, așa cum acestea au fost interpretate prin jurisprudența Curții Constituționale, constatăm neclarități în definiția contravențiilor respective. Or, lipsa noțiunii de “*grad maxim admisibil*” în legislația, la care face trimitere legiuitorul, afectează grav calitatea normei cu pricina, lipsind-o astfel de accesibilitate și previzibilitate suficientă pentru ca persoana să poată determina fără echivoc comportamentul care poate angaja răspunderea sa contravențională.

Neclaritatea acestor prevederi se mai amplifică și prin faptul că în dispoziția alin. (1) al articolului menționat se face referire la *gradul maxim admisibil stabilit de lege*, iar în dispoziția alin.(2) - la *gradul maxim admisibil stabilit de guvern*.

În consecință, consider că alineatele (1) și (2) ale articolului 233 din Codul contravențional al Republicii Moldova contravin prevederilor constituționale citate mai sus și dreptului internațional în materia pertinentă.

V – Cerințele autorului sesizării

Din considerentele expuse supra, solicit:

1. Exercițarea controlului constituționalității articolului 233 din Codul contravențional al Republicii Moldova prin prisma articolelor 1 alin (3), 22 și 23 alin (3) din Constituția Republicii Moldova;

2. A recunoaște neconstituționale:

- sintagma “*gradul maxim admisibil stabilit de lege*” din alineatul (1) al articolului 233 Cod contravențional;

- sintagma “*gradul maxim admisibil stabilit de guvern*” din alineatul (2) al articolului 233 Cod contravențional;

VI – Date suplimentare referitoare la obiectul sesizării

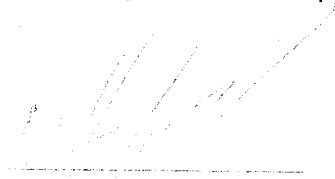
Aparent, Curtea Constituțională nu a examinat anterior constituționalitatea articolului 233 Cod contravențional.

VII – Lista documentelor

La sesizarea privind excepția de neconstituționalitate urmează a fi anexate materialele cauzei contravenționale nr. 51-4-5202-2011/2017.

VIII – Declarația și semnătura

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezenta sesizare sunt exacte.

Gheorghe TCACI

„_____” 2018